

บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการพัฒนาแนวความคิดใหม่ : ศึกษา เฉพาะกรณี
การทำให้การทำแท้งถูกต้องตามกฎหมาย

นางสาว อัญชลี จารุสมบัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖

ISBN 974-562-715-1

015233

I 17520915

ROLES OF NEWSPAPERS AS INTRODUCER OF INNOVATION:

AN ISSUE OF ABORTION LEGALIZATION

Miss Aunchalee Jarusombathi

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for The Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการพัฒนาแนวความคิดใหม่ :

ศึกษาเฉพาะกรณีการทำให้การทำแท้งถูกต้องตามกฎหมาย

โดย นางสาวอัญชลี จารุสมบัติ

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. อารุง จันทวานิช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *สุประดิษฐ์ ยมนา* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ยมนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *อรพรรณ ปิณฑอน* ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ปิณฑอน โอวาท)

..... *อารุง จันทวานิช* ..... กรรมการ
(ดร.อารุง จันทวานิช)

..... *ธนวัต บุญลือ* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวัต บุญลือ)

..... *บำรุงสุข สีหอำไพ* ..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ บำรุงสุข สีหอำไพ)

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์เนื้อหาได้วิเคราะห์จากหนังสือพิมพ์ระหว่างปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕ เพราะเป็นปีที่มีการพิจารณาแก้ไขกฎหมายการทำแท้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิก ส่วนการสำรวจทัศนะของวุฒิสมาชิกจำนวน ๒๒๐ นาย อาศัยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ข้อมูลที่ได้นำมาประมวลผลทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหาอาศัยสถิติการคำนวณโดยการวิเคราะห์เนื้อหาโดยเฉพาะ ได้แก่ The Coefficiency of Imbalance and Two - way Analysis of Variance

ผลการวิจัย

๑. หนังสือพิมพ์สยามรัฐซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมีการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำแท้งในปริมาณที่มากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทแพร่หลายทั่วไป

๒. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐมีลักษณะการนำเสนอ ข่าวและบทความไม่แตกต่างกัน คือมุ่งให้การให้ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น และเป็นตัวนำของความคิด เห็น

๓. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีแนวโน้มของการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำแท้งอย่างจริงจัง เป็นกลาง แต่หนังสือพิมพ์สยามรัฐมีแนวโน้มของการเห็นด้วยหรือสนับสนุนการทำแท้ง

ส่วนทัศนะของวุฒิสมาชิกนั้นพบว่า มีทัศนะต่อบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ยังไม่เป็นที่พอใจนัก และการเปรียบเทียบข้อมูลด้านปริมาณ ลักษณะการนำเสนอ และแนวโน้มเกี่ยวกับการเสนอเนื้อหาการทำแท้งจากการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์และจากทัศนะของวุฒิสมาชิกมีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามวุฒิสมาชิกให้ความน่าเชื่อถือต่อหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพในระดับสูง และเห็นว่ามีการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการทำแท้งมากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทแพร่หลายทั่วไป

Thesis Title   Roles of Newspapers as Introducer of Innovation:
   An Issue of Abortion Legalization

Name   Aunchalee Jarusombathi

Thesis Advisor   Assistant Professor Thanawadee Boonlue, Ph. D.
   Amrung Chantavanich, Ph.D.

Department   Public Relations

Academic Year   1983

Abstract

The objective of this study is to investigate the roles of the press played upon the development of a new concept, that is, an amendment of the existing abortion laws to legalize abortions, leading to help solve the problems of homeless and loveless children, the problems of poverty - stricken families who are not able to look after too many children and the problems of high mortality rate arisen from illegal abortions. Thus, from the point of view that mass media have so much influence on the system of the societies such as playing a great part in presenting innovations to the system of the societies. Thereby, newspapers, which is considered as the most deliberately expressed mass medium in the Thai society in presenting the subjects on abortions, have been studied. The nature of the study has been classified into three parts as follow:-

1. Content Analysis - involves making a comparison between two different types of newspapers - Thai Rath and Siam Rath. Thai Rath can be classed as a popular newspaper while Siam Rath a quality newspaper.

The quality of abortion information presented, method and tendency of information presentation on abortion are three dimension studied.

2. Field Survey - concerns the study of opinion and attitudes toward utilization of information in the making of decision and reference in voting process of 220 senators. The attitude toward the social roles and functions performed by the newspapers was also explored.

The last part was the comparison of the data obtained from the field survey and the content analysis which would indicate the degree of agreement and disagreement on the extent newspaper can and cannot do.

The content analysis of the newspapers has been taken from the Thai Rath and Siam Rath publishing during 1981 - 82, since it is the period in which the amendment of the abortion laws was taken into re-consideration. On surveying the senators' opinion and attitude, the instrument used was a 8 item questionnaire which the respondents were asked to rate the importance of and the extent the newspapers has performed their functions as perceived by the senators. The returned questionnaire were from 39 senators. The obtained data from both the content analysis and field survey were analysed by means of the Coefficiency of Imbalance and Two Way Analysis of Variance, Percentages and Mean.

Results of the study

1. Siam Rath which is a quality newspaper presented more information concerning abortions than did Thai Rath which is a popular newspaper.

2. Both newspapers reported in the form of news and articles indistinctively, in another word, they presented the facts on what

had really happened as well as articles to introduce and propose some opinion.

3. Thai Rath had the tendency to present the subjects of abortions on a neutral basis, while Siam Rath seemed to agree with or support the abortion legalization.

As comparison between data obtained by the content analysis and attitude survey of the senators concerning the functions and roles performed by the press, the quantity method and tendency of presentation about abortion were not in agreement the senators perceived that newspapers have not yet functioned their duties satisfactorily. However, they seemed to give more trust to Siam Rath which is considered as quality newspaper of high standard, and agreed that it had presented more information on abortion than did Thai Rath.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การที่ข้าพเจ้ามีโอกาสและสามารถเข้าศึกษาต่อในชั้นระดับปริญญาโทได้นั้น ข้าพเจ้าใคร่ขอระลึกและกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด ให้โอกาส และการสนับสนุน การศึกษาต่อของข้าพเจ้าอย่างเต็มที่ และอาจารย์สรรครวี คชาชีวะ ผู้กรุณาแนะนำแนวทาง ตลอดจนให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการศึกษา

สำหรับการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นจุดสุดท้ายของการศึกษานั้น ข้าพเจ้าใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนชาติ บุญลือ ดร.อำรุง จันทวานิช ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษา ให้กำลังใจ ช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอน และ ศาสตราจารย์ บำรุงสุข สีหอำไพ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรพรณ ปิสันธนโอบาท ที่กรุณาให้เกียรติเป็นคณะกรรมการดำเนินการสอบ หนึ่งในกรรมการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์นี้อาศัยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งยังไม่เป็นที่แพร่หลายนัก ข้าพเจ้าได้รับความกรุณาและเสียสละเวลาในการสอนวิชานี้จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จาระไน แกลโกศล และ รองศาสตราจารย์ ดร.อรรพรณ ปิสันธนโอบาท ซึ่งพระคุณของอาจารย์จะเป็นที่จดจำของข้าพเจ้าตลอดไป ขอความดีทั้งหลายที่อาจารย์ทุกท่านได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ส่งผลให้อาจารย์สำเร็จสมหวังในการดำเนินการทั้งปวง

นอกจากนี้ใคร่ขอขอบคุณ คุณพงษ์ลดา จากสมาคมพัฒนาประชากร ที่กรุณาให้ข้อมูล เกี่ยวกับการทำแท้ง คุณยงยุทธ รักษาศรี รุ่นพี่นิเทศศาสตร์พัฒนาการที่ช่วยเขียนคำสั่ง เพื่อประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และคุณก้องเกียรติ หวังวีระมิตร ผู้ช่วยเหลือประสานงานให้การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้จัดทำขึ้นด้วยความพยายามและตั้งใจอย่างดียิ่ง ดังนั้นผลดีที่ปรากฏอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ ข้าพเจ้าขอมอบความดีเหล่านี้ทดแทนพระคุณแต่อาจารย์ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ แต่ถ้ามิ่งใดที่ผิดพลาดข้าพเจ้าใคร่ขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อัญชลี จารุสมบัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ม
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑๒
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๒
ปัญหาที่วิจัย	๑๒
สมมุติฐานของการวิจัย	๑๓
ข้อตกลงเบื้องต้น	๑๓
ขอบเขตของการวิจัย	๑๔
นิยามศัพท์	๑๔
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	๑๗
๒. แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๘
๓. ระเบียบวิธีวิจัย	๓๘
ประชากรที่มุ่งศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง	๓๘
การสร้าง เครื่องมือในการ เก็บข้อมูล	๓๘
หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา	๔๔
การทดสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๕
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๗
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	๔๗
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๔. ผลการวิจัย	๕๐
๕. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๘
บรรณานุกรม	๘๕
ภาคผนวก ก. การวิเคราะห์เนื้อหา	๑๐๑
ภาคผนวก ข. รายชื่อสมาชิกวุฒิสภา	๑๐๘
ภาคผนวก ค. จำนวนครั้งของหนังสือพิมพ์ที่มีการ เสนอ เรื่องการทำแท้งและลักษณะ ความผิดบางประการเกี่ยวกับเพศ	๑๑๘
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างตารางการลงรหัสและแบบสอบถาม	๑๒๒
ประวัติผู้เขียน	๑๓๑

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. เจื่อนไขการอนุญาตให้ทำแท้งได้ในลักษณะต่าง ๆ ของประเทศแถบเอเชีย	๗
๒. ทศนคติต่อการทำแท้งจำแนกตาม เหตุผลของการ เห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วย ...	๓๓
๓. แสดงการ เปรียบ เทียบปริมาณการนำ เสนอ เนื้อหา เกี่ยวกับการทำแท้งระหว่าง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ	๕๐
๔. การทดสอบความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ในด้าน ปริมาณ การ เสนอและลักษณะการนำ เสนอ เนื้อหา เกี่ยวกับการทำแท้ง	๕๒
๕. แสดงจำนวนแนวคิดของแนวโน้มนั้นแต่ละ ประ เภทของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	๕๓
๖. แสดงจำนวนแนวคิดของแนวโน้มนั้นแต่ละ ประ เภทของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ...	๕๔
๗. ร้อยละของ วุฒิสมาชิกที่อ่านและไม่อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสยามรัฐ	๕๖
๘. ร้อยละของวุฒิสมาชิกที่อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจำแนกตาม เหตุผล	๕๗
๙. ร้อยละของวุฒิสมาชิกที่อ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐจำแนกตาม เหตุผล	๕๘
๑๐. ร้อยละของวุฒิสมาชิกที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐจำแนกตาม เหตุผล	๖๐
๑๑. ร้อยละของวุฒิสมาชิกที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจำแนกตาม เหตุผล	๖๑
๑๒. แสดงระดับความน่า เชื่อถือของวุฒิสมาชิกต่อหนังสือพิมพ์ ๒ ประ เภทคิด เป็น ร้อยละ	๖๒
๑๓. ร้อยละของวุฒิสมาชิกที่แสดงความคิดเห็นต่อลักษณะการ เสนอ เนื้อหา เกี่ยว กับ การทำแท้งในหนังสือพิมพ์	๖๔
๑๔. ความ เห็นของวุฒิสมาชิกที่มีต่อการนำข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ไปประกอบ เหตุผล การอภิปรายหรือถกเถียงในที่ประชุม	๖๕
๑๕. ร้อยละของวุฒิสมาชิกที่นำข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ประกอบ การตัดสินใจในการ ลงคะแนน เสียง	๖๖

๑๖.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเพิ่มความรู้ ความ เข้าใจในปัญหาการทำแท้งรวมทั้งข้อดีและข้อเสียของการทำแท้ง	๖๗
๑๗.	ความเห็นของวุฒิสมาชิกเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการให้ความรู้เรื่อง ตัวบทกฎหมายในการแก้ไขกฎหมายการทำแท้ง	๖๘
๑๘.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการจูงใจให้เห็นด้วยหรือ ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขกฎหมายการทำแท้ง	๖๙
๑๙.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อการที่หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ เก็บรวบรวมและกระจายข่าว สารต่าง ๆ ที่ควรสนใจไปสู่ผู้อ่าน	๗๐
๒๐.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อการที่หนังสือพิมพ์ ทำหน้าที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วตีความอธิบายให้ผู้อ่านทราบ	๗๑
๒๑.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อการที่หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่ถ่ายทอดความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม	๗๒
๒๒.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนในด้านการให้ความรู้	๗๓
๒๓.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อหน้าที่ของสื่อมวลชนในด้านการให้ความรู้ความบันเทิง	๗๔
๒๔.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อการนำเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับการทำแท้งในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐและสยามรัฐ	๗๗
๒๕.	ทัศนะของวุฒิสมาชิกต่อการแก้ไขกฎหมายการทำแท้ง	๗๘

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย